

СОФІЇВСЬКА ОТГ | 2019

БЮДЖЕТ ДЛЯ ГРОМАДЯН

Підготовка та друк цього видання стали можливими завдяки щирій підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID).

Зміст є відповідальністю Глобал Ком'юнітіз (Global Communities) і не обов'язково відображає точку зору USAID чи уряду Сполучених Штатів.

Після об'єднання наша громада визначила чіткий курс на розвиток та зміцнення свого людського потенціалу. Для досягнення цієї мети Наша громада співпрацює з усіма гілками влади, інвесторами та міжнародними донорами для отримання якісного кінцевого результату, який забезпечить розвиток громади. В цих умовах розуміння кожним мешканцем джерел наповнення бюджету та напрямів витрачання бюджетних коштів має значення для визначення найефективнішого шляху трат коштів громади в умовах існуючих обмежень. Ця брошура допоможе Вам зрозуміти бюджетні процедури нашої громади для того, щоб наші мрії врешті решт могли ставати реальністю.

ЗМІСТ

- 2 Що таке бюджет для громадян?
- 3 Бюджетна термінологія
- 4 Бюджетний цикл
- 6 Як можна впливати на бюджет своєї громади
- 8 На чому засновано бюджетнашої громади
- 9 Звідки в бюджеті гроші
- 10 Куди ідуть гроші з бюджету
- 11 Бюджет розвитку сільської громади
- 12 Контактна інформація

ЩО ТАКЕ БЮДЖЕТ ДЯ ГРОМАДЯН?

Бюджет для громадян – це спрощена, позбавлена технічної мови презентація комплексної інформації про бюджет. Бюджет для громадян доповнюється візуалізаціями, щоб спростити розуміння складних цифр.

Основна мета «бюджету для громадян» – це зробити складну та технічну бюджетну інформацію доступною для широкого кола осіб.

Бюджет для громадян допомагає зрозуміти бюджет своєї громади кожному громадянину, він допомагає побачити своє місце в бюджеті, зрозуміти, що бюджет громади, це кошти всіх жителів громади, побачити, що гроші в бюджеті не з'являються нізвідки, а також зрозуміти, що витрати з бюджету не робляться лише за бажанням когось з керівників громади, або групи громадян.

В той самий час, бюджет для громадян допомагає визначити можливості для впливу на формування та витрачання бюджету своєї громади.

БЮДЖЕТНА ТЕРМІНОЛОГІЯ

Місцевий бюджет

Фінансовий план громади. В ньому визначається, звідки громада буде отримувати кошти, а також на що їх витратитиме. Бюджет громади формується та управляється на основі Бюджетного кодексу України. Це означає, що існують чіткі правила, звідки і в якому порядку громада отримує кошти в свій бюджет, а також куди вона може їх витратити. Бюджет, а також зміни до нього затверджуються рішенням місцевої ради.

Доходи бюджету

Гроші, які громада заробила сама, а також отримала від держави. Доходи бюджету формуються з податків та зборів, неподаткових надходжень (наприклад, кошти, отримані за надання адміністративних послуг, кошти, які самостійно заробили бюджетні установи).

Видатки бюджету

Кошти, що витрачаються на цілі та заходи, які заплановані в бюджеті. Видатки можуть бути поточні та капітальні.

Трансферт

Кошти, які передаються з бюджетів інших рівнів до бюджету громади. До трансфертів відносяться дотації та субвенції.

Субвенції

Кошти, які з державного бюджету передають місцевим бюджетам на виконання конкретних повноважень, які делеговані державою. Ці кошти можна використовувати лише за певним призначенням. Приклади субвенцій – інфраструктурна, медична, освітня. Субвенції також можуть передаватися із одного місцевого бюджету іншому. Наприклад, передача коштів обласній лікарні на лікування міських жителів – з міського в обласний бюджет.

Загальний фонд

Кошти, передбачені для надання послуг державними установами. Кошти загального фонду витрачаються переважно на виплати заробітної плати та оплату енергоносіїв, для надання громадянам послуг освіти (дитячі садки, школи, позашкільні заклади), культури (будинки культури, клуби, бібліотеки, музеї), медицини (ФАПи, амбулаторії), соціального захисту, фізичної культури і спорту (дитячо-юнацька спортивна школа, заходи та змагання різного характеру).

Дотації

Кошти, які виділяються з бюджету вищого рівня для того, щоб досягти рівних доходів населення у всіх населених пунктах.

Спеціальний фонд

Окремий фонд, кошти якого мають цільове спрямування. Основну частину спеціального фонду формують бюджет розвитку та власні надходження бюджетних установ, а також інші ресурси, наприклад, гранти від міжнародних організацій.

Бюджет розвитку

Кошти, які витрачаються на капітальне будівництво, реалізацію інвестиційних проєктів, капітальний ремонт та реконструкцію об'єктів соціально-культурної сфери і житлово-комунального господарства тощо. Тобто, на будівництво, модернізацію та ремонт доріг, шкіл, садочків, амбулаторій, клубів.

Бюджет – це ключовий інструмент для управління громадою, а також втілення в життя пріоритетів та цілей розвитку громадою. Дії органу місцевого самоврядування по управлінню бюджетом громади на один рік умовно можуть бути розділені на декілька стадій і займають більше часу, ніж 1 календарний рік. **Період управління бюджетом на один рік називається бюджетним циклом і включає 5 стадій:** складання прогнозу бюджету, складання проекту бюджету, розгляд проекту бюджету та його затвердження, реалізація прийнятого бюджету та, насамкінець, звітування про результати виконання бюджету за рік. Один бюджетний цикл займає більше, ніж півтора календарних роки. Завершення одного бюджетного циклу фактично накладається на початок вже наступного бюджетного циклу.

Складання прогнозу бюджету

Прогноз бюджету робиться на 3 роки – плановий (тобто той, на який плануємо бюджет) і 2 наступні роки. Ці наступні роки називають прогнозними. Прогноз робиться для того, щоб розуміти, які податки та скільки їх буде збиратися в наступні 3 роки, а також, на які цілі витратитимуться гроші з зібраних податків. Прогноз оприлюднюється на сайті ради та приймається на сесії не пізніше 1 вересня.

Складання бюджету

На цій стадії загальнодержавні органи подають розрахунки міжбюджетних трансфертів. Місцеві органи влади разом з розпорядниками бюджетних коштів, наприклад, відділом освіти, розробляють та подають бюджетні запити. На основі поданих розрахунків міжбюджетних трансфертів та бюджетних запитів вже відбувається розробка проекту рішення про місцевий бюджет. Підготовлений попередній проект бюджету оприлюднюється на сайті ради.

Розгляд та затвердження бюджету

Попередній проект рішення про бюджет обговорюється та затверджується на засіданні постійної комісії місцевої ради, яка відповідає за питання бюджету. Далі проект рішення передається на розгляд виконавчого комітету, який також повинен його затвердити. Після цього проект бюджету розглядається та затверджується вже на сесії місцевої ради. Рішення про затвердження бюджету приймається не пізніше, ніж 25 грудня. Після прийняття, рішення, а також сам бюджет, оприлюднюються на сайті ради.

Виконання бюджету

Саме на цьому етапі здійснюються всі витрати та збираються всі податки. Окрім того, протягом виконання бюджету може виникати необхідність внесення змін в нього. Всі зміни проходять окрему процедуру – від розгляду бюджетною комісією ради і до затвердження на сесії ради. Окрім того, законодавством встановлено обов'язок щоквартального звітування про виконання бюджету, що також передбачає затвердження кварталних звітів окремими рішеннями ради по завершенню кожного кварталу.

Звітування про виконання бюджету

По завершенню року, для якого виконувався бюджет, розпочинається підготовка звіту про виконання бюджету за рік. Звіт також проходить всю процедуру розгляду та затвердження в усіх інстанціях, яка завершується розглядом та затвердженням рішення місцевою радою. Затверджений звіт оприлюднюється на сайті ради. Окрім того, бюджетне законодавство встановлює обов'язкову вимогу проведення публічного звітування про виконання бюджету. Публічне представлення звіту про виконання бюджету повинно відбутись не пізніше 15-го березня наступного року. Місцева рада повинна широко анонсувати захід, на якому буде представлятись звіт про виконання бюджету, та запрошувати громадськість відвідати його.

ЯК МОЖНА ВПЛИВАТИ НА БЮДЖЕТ СВОЄЇ ГРОМАДИ

СКЛАДАННЯ ПРОГНОЗУ БЮДЖЕТУ

Липень-вересень

В цей час відбувається складання прогнозу бюджету на наступні 3 роки.

як долучитись:

- Подавати пропозиції до прогнозу бюджету в управління та відділи – звичайним листом, надісланим поштою чи електронною;
- Подавати пропозиції безпосередньо до фін-відділу – контакти дивіться в кінці цього документа. Місцева рада також сама може організувати процес збору пропозицій до прогнозу бюджету від громадян через ЦНАП чи під час заходів, у місцях масового збору людей;
- Брати участь в експертних групах, дорадчих органах, наприклад, з питань врахування прогнозом довгострокових інфраструктурних проектів.

СКЛАДАННЯ БЮДЖЕТУ

Травень-жовтень

В цей час відбувається складання бюджету на наступний рік.

як долучитись:

- Подавати пропозиції до бюджету депутатам;
- Подавати пропозиції безпосередньо до місцевої ради. Місцева рада також сама може організувати процес збору пропозицій до бюджету від громадян;
- Брати участь в експертних групах, дорадчих органах, наприклад, з питань врахування бюджетом гендерних аспектів.

РОЗГЛЯД ТА ЗАТВЕРДЖЕННЯ БЮДЖЕТУ

Листопад-25 грудня

В цей час попередній проект проходить узгодження та обговорення, під час кожного з яких до бюджету можуть вноситись незначні зміни.

як долучитись:

- Взяти участь в бюджетних слуханнях та висловлювати свої пропозиції до проекту бюджету. Слухання може ініціювати рада або громадяни самостійно;
- Відвідувати засідання бюджетної комісії, виконавчого комітету та сесії ради;
- Допомогати фінансистам в створенні Бюджету для громадян;
- Сприяти поширенню прийнятого рішення про бюджет, а також Бюджету для громадян – розповсюджувати документи електронно, обговорювати їх з колегами чи знайомими.

ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТУ

Січень-грудень

В цей час відбуваються закупівлі, фінансується робота бюджетних установ і організацій, збираються податки. За потреби вносяться зміни до бюджету.

як долучитись:

- Подати проект на конкурс «Бюджету участі». Брати участь в кампаніях агітації за проекти бюджету участі та голосувати за проекти бюджету участі;
- Ініціювати громадський моніторинг виконання бюджету;
- Відвідувати засідання бюджетної комісії та сесій міської ради, на яких розглядаються бюджетні питання.

ЗВІТУВАННЯ ПРО ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТУ

Січень-15 березня

По завершенню календарного року розпочинається етап звітування про виконання бюджету за рік.

як долучитись:

- Взяти участь в обговоренні звіту про виконання бюджету під час його публічного представлення;
- Відвідати сесію, на якій звіт про виконання бюджету затверджується;
- Ініціювати громадський аудит виконаного бюджету: як по окремих напрямках (наприклад, щодо гендерної орієнтованості чи освіти), так і всього бюджету в цілому.

НА ЧОМУ ЗАСНОВАНО БЮДЖЕТ НАШОЇ ГРОМАДИ

НАША ГРОМАДА ЗАРАЗ

Будь-який бюджет не створюється у вакуумі. Основою для складання бюджету є стан соціально-економічного розвитку громади. Окрім того, бюджет є інструментом досягнення стратегічних цілей, які визначила для себе громада.

Стратегічні цілі розвитку громади та соціально-економічний стан громади і є основою, на якій формується бюджет.

Населення громади:

Працездатне населення:
4984 особи

Працевлаштоване населення:
2592 особи

Промислові підприємства:
(переробна галузь)

Школи громади:

Дитячі садки громади:

Розподіл населення за галузями

Промисловість:
249 осіб

Сільське господарство:
1 495 осіб

Земля сільськогосподарського призначення:

Лікарні громади:

Фельдшерсько-акушерські пункти та амбулаторії громади:

Стан доріг в громаді

Протяжність доріг, що потребують поточного ремонту

35 км

Протяжність доріг, що потребують капітального ремонту

47 км

ЯКОЮ МИ ХОЧЕМО БАЧИТИ НАШУ ГРОМАДУ

Пріоритети розвитку нашої громади на найближчі 10 років:

1

Створення умов для зростання громадської активності мешканців, які стануть рушієм внутрішньої суспільної інтеграції і розвитку людського капіталу

3

Розвиток технічної інфраструктури та громадських послуг, що слугуватиме покращенню якості життя та сприятиме демографічному розвитку

2

Підвищення рівня охорони здоров'я мешканців і охорони навколишнього середовища

4

Прискорення економічного розвитку шляхом створення умов для розвитку сучасного підприємництва на основі місцевих ресурсів

5

Зростання конкурентоспроможності сільськогосподарських підприємств та доходів мешканців сільських територій

Як були враховані пропозиції громадян, подані до проекту бюджету на 2019 рік:

Пропозиції, від депутатів та мешканців, громади які обговорювались під час прийняття бюджету та були певною мірою враховані у бюджеті на 2019 рік:

ліквідація стихійних сміттєзвалищ по всіх населених пунктах громади

благоустрій територій населених пунктів громади

підсіпка доріг

обрізка дерев

проведення ямкового ремонту доріг

розчистка колодязів з питною водою

впровадження бюджету участі

На жаль, пропозиції щодо капітального ремонту доріг, що перебувають на балансі громади, не могли бути враховані в бюджеті в повному обсязі. Ремонт доріг є одним з пріоритетних напрямів витрачання бюджетних коштів та Ваші подані пропозиції будуть враховані при складанні бюджету у наступні періоди.

**БЮДЖЕТ ГРОМАДИ – ЦЕ СПІЛЬНА СПРАВА.
Подай пропозицію до бюджету на наступний рік.**

ЗВІДКИ В БЮДЖЕТІ ГРОШІ

ТРАНСФЕРТИ – 38 643,7 ТИС. ГРН

21 827,5 тис. грн

Освітня субвенція

8 069,7 тис. грн

Медична субвенція
з районного бюджету

1 636,6 тис. грн

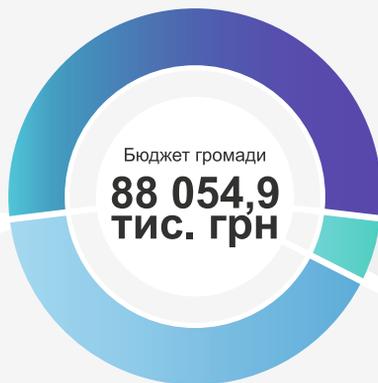
Дотація

6 905,9 тис. грн

Медична субвенція
з державного бюджету

204,0 тис. грн

Інші субвенції

ВЛАСНІ ДОХОДИ – 49 411,2 ТИС. ГРН

Податкові надходження – **47 477,5 тис. грн**

27 992,2 тис. грн

Податок на доходи
фізичних осіб

103,5 тис. грн

Податок на прибуток
підприємств

4 552,5 тис. грн

Акцизний податок

7 408,0 тис. грн

Податок на майно

7 408,1 тис. грн

Єдиий податок

13,2 тис. грн

Екологічний податок

Неподаткові надходження – **1 933,7 тис. грн**

3,3 тис. грн

Доходи від власності
та підприємницької
діяльності

719,7 тис. грн

Адміністративні збори
та платежі, доходи від
некомерційної госпо-
дарської діяльності

1 210,7 тис. грн

Власні надходження
бюджетних установ

Найбільші платники податку на доходи фізичних осіб

Відділ освіти виконкому Софіївської селищної ради

1,8 млн грн

Відділ культури виконкому Софіївської селищної ради

0,3 млн грн

Софіївська центральна районна лікарня

0,5 млн грн

Виконавчий комітет Софіївської селищної ради

0,3 млн грн

Софіївський районний центр первинної
медико-санітарної допомоги

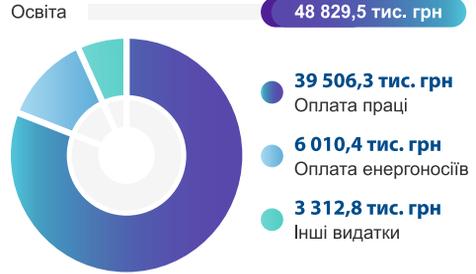
0,3 млн грн

КУДИ ІДУТЬ ГРОШІ З БЮДЖЕТУ

Всього видатків – 88 054,9 тис. грн

Найбільші видатки з бюджету

Видатки на освіту

Софіївська опорна ЗОШ
878 учнів

23 702,2 тис. грн

27,0 тис. грн

Миколаївська ЗОШ
160 учнів

5 191,7 тис. грн

32,4 тис. грн

Володимирівська ЗОШ
36 учнів

2 726,3 тис. грн

75,7 тис. грн

Софіївська вечірня школа
108 учнів

2 152,9 тис. грн

19,9 тис. грн

Всього видатків на заклад

Видатки на одного учня

БЮДЖЕТ РОЗВИТКУ ГРОМАДИ 2019

Для розвитку територій громади надходять кошти від пайової участі для розвитку інфраструктури на суму 479,1тис.грн. Бюджет розвитку громади у 2019 році буде використаний на співфінансування інфраструктурної субвенції у відповідності до стратегії розвитку Софіївської ОТГ, зокрема, пріоритету щодо **Розвитку технічної інфраструктури та громадських послуг, що слугуватиме покращенню якості життя та сприятиме демографічному розвитку.** Це, зокрема, проекти з капітального ремонту мереж вуличного освітлення, капітальні ремонти будівлі селищної ради та будівлі Любимівського сільського клубу

226,7 тис. грн

Капітальний ремонт вуличного освітлення по вул. Центральна КТП 122 в с.Тарасівка

394,6 тис. грн

Капітальний ремонт вуличного освітлення по вул. Центральна, Кар'єрна, Набережна КТП 364, 127, 434 в с.Олександрівка-Білівка

425,4 тис. грн

Капітальний ремонт мереж вуличного освітлення по вул. Врожайна, Привокзальна, Польовалії КТП 132, 408 в сел.Лощкарівка

258,9 тис. грн

Капітальний ремонт вуличного освітлення по вул. Набережна, Квітнева, Маяковського, Степова КТП 399, 388 в с.Миколаївка

1 810,6 тис. грн

Капітальний ремонт будівлі Софіївської селищної ради із застосуванням енергозберігаючих технологій

865,3 тис. грн

Капітальний ремонт будівлі Любимівського сільського клубу із застосуванням енергозберігаючих технологій.

Проекти-переможці Громадського бюджету 2019

100,0 тис. грн

Читай-містечко – територія спілкування, творчості і відпочинку селища Софіївка.

100,0 тис. грн

Створення спорт. майданчика для фізичного розвитку та дозвілля мешканців с. Петрове.

30,0 тис. грн

Облаштування зони відпочинку в с. Петрове біля центральної водойми.

30,0 тис. грн

Родинний відпочинок в глибинці вул. Постного, 60 с. Запорізьке.

30,0 тис. грн

Встановлення зупинок громадського транспорту в селах Запорізьке та Братське.

22,5 тис. грн

Облаштування колодязів по вул. Тракторна, вул. Кооперативна в с. Любимівка

Виконавчий комітет Софіївської селищної ради

53100, вул. Шкільна, 19,
смт Софіївка, Софіївський район,
Дніпропетровська область
(05650) 2-90-71

sofotg.gov.ua
sofselrad@ukr.net
facebook.com/sofiyivka
instagram.com/sofotg